

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS

Uputstvo Sekretarijata za rad

Kodeks profesionalne etike – za branioce/zastupnike i tužioce pred Specijalizovanim većima Kosova

Usvojio:	sekretar, po odobrenju predsednika Specijalizovanih veća Kosova
Datum usvajanja:	1. mart 2019.
Datum stupanja na snagu:	1. mart 2019.
Ukida:	/
Referenca:	KSC-BD-07

Sadržaj

POGLAVLJE I	Opšte odredbe	4
Član 1	<i>Svrha i obim primene</i>	4
Član 2	<i>Definicije</i>	4
Član 3	<i>Tumačenje i primena Kodeksa</i>	5
Član 4	<i>Izmene i dopune</i>	6
Član 5	<i>Merodavni jezik i stupanje na snagu</i>	6
POGLAVLJE II	Opšte obaveze branilaca/zastupnika i tužilaca	6
ODELJAK 1	OPŠTE ODREDBE	6
Član 6	<i>Osnovni standardi profesije</i>	6
Član 7	<i>Diskriminacija</i>	7
Član 8	<i>Zloupotreba ovlašćenja, prinuda i uznemiravanje</i>	7
Član 9	<i>Seksualno uznemiravanje</i>	7
ODELJAK 2	ISKRENOST PREMA SPECIJALIZOVANIM VEĆIMA	8
Član 10	<i>Ponašanje tokom sudskog postupka</i>	8
Član 11	<i>Komunikacija sa sudijama i panelima</i>	8
Član 12	<i>Poverljivost</i>	8
Član 13	<i>Komunikacija putem društvenih medija, sredstava javnog informisanja i komunikacija sa javnošću</i>	9
ODELJAK 3	DOKAZI I KOMUNIKACIJA TOKOM ISTRAGA I KRIVIČNOG GONJENJA	9
Član 14	<i>Dokazni materijal</i>	9
Član 15	<i>Komunikacija s licima bez zastupnika</i>	9
Član 16	<i>Komunikacija s licima koje zastupaju branioci/zastupnici</i>	10
Član 17	<i>Komunikacija sa svedocima, žrtvama i drugim licima</i>	10
POGLAVLJE III	Obaveze branilaca i zastupnika	10
ODELJAK 1	ZASTUPANJE	10
Član 18	<i>Potencijalni klijenti i provizija za preporuku</i>	10
Član 19	<i>Odbijanje zastupanja</i>	10
Član 20	<i>Procena troškova ili honorara za imenovane advokate</i>	11
Član 21	<i>Početak zastupanja</i>	11
Član 22	<i>Obaveze advokata u vezi sa zastupanjem</i>	11
Član 23	<i>Trajanje i okončanje zastupanja</i>	12
ODELJAK 2	ODNOS ADVOKATA I KLIJENTA	12
Član 24	<i>Tokom zastupanja</i>	12
Član 25	<i>Po okončanju zastupanja</i>	13
Član 26	<i>Privilegovani odnos advokata i klijenta</i>	13
Član 27	<i>Profesionalna poverljivost</i>	14
Član 28	<i>Sukob interesa</i>	14
Član 29	<i>Polni odnosi s klijentima</i>	15
POGLAVLJE IV	Obaveze tužilaca	15
Član 30	<i>Opšte obaveze</i>	15
Član 31	<i>Nezavisnost i nepristrasnost</i>	16
Član 32	<i>Sukob interesa</i>	16
POGLAVLJE V	Disciplinski režim	16

ODELJAK 1	OPŠTE ODREDBE	16
Član 33	<i>Povreda dužnosti i rok zastarelosti .....</i>	16
Član 34	<i>Odgovornost nadređenog advokata ili tužioca.....</i>	17
Član 35	<i>Odgovornost podređenog kobranioca/kozastupnika ili tužioca .....</i>	17
Član 36	<i>Disciplinska pravila za tužioce .....</i>	17
ODELJAK 2	DISCIPLINSKI POSTUPAK	18
Član 37	<i>Podnošenje prijave.....</i>	18
Član 38	<i>Prava tuženika .....</i>	18
Član 39	<i>Izvestilac.....</i>	18
Član 40	<i>Postupak pred izvestiocem.....</i>	18
Član 41	<i>Disciplinska komisija .....</i>	19
Član 42	<i>Postupak pred Disciplinskom komisijom .....</i>	19
Član 43	<i>Sankcije .....</i>	20
Član 44	<i>Povlačenje disciplinske prijave.....</i>	21
Član 45	<i>Žalbena disciplinska komisija.....</i>	21
Član 46	<i>Postupak pred Žalbenom disciplinskom komisijom.....</i>	21
Član 47	<i>Pravosnažnost odluke .....</i>	22
ODELJAK 3	ZAVRŠNE ODREDBE.....	22
Član 48	<i>Odnos sa ostalim disciplinskim režimima .....</i>	22
Član 49	<i>Dokumentacija o postupku.....</i>	22

POGLAVLJE I Opšte odredbe

Član 1 Svrha i obim primene

1. U skladu sa članom 34(3) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, Zakon br. 05/L-053 ("Zakon"), i pravilom 23(3) Pravilnika o postupku i dokazima ("Pravilnik"), sekretar usvaja ovaj Kodeks po odobrenju predsednika a nakon konsultacija sa sudijama, specijalizovanim tužiocem i predstavnicima specijalizovanih branilaca/zastupnika, u cilju regulisanja profesionalnog ponašanja u sudskim postupcima pred Specijalizovanim većima i svih povezanih aktivnosti, kao i da bi se obezbedio integritet postupka, te pravično i pravilno vršenje pravosuđa.
2. Ovaj Kodeks se, kao što je predviđeno, primenjuje na:
  - a. branioc/zastupnike, i
  - b. tužioce.

U slučaju da branilac/zastupnik nije ni imenovan ni dodeljen u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima, odredbe ovog Kodeksa primenjuju se isključivo u kontekstu aktivnosti branioca/zastupnika koje su povezane sa Specijalizovanim većima.
3. Nezavisno od odredbi ovog Kodeksa, pravilo 61(1) Pravilnika primenjuje se uvek na sva lica koja postupaju pred Specijalizovanim većima.

Član 2 Definicije

1. Ukoliko nije drugačije predviđeno stavom (2), pojmovi koji se ovde koriste imaju značenje koje im je dato u Zakonu, pravilu 2 Pravilnika i Odeljku 2 Direktive o braniocima i zastupnicima. Jednina obuhvata množinu i *vice versa*.
2. Pored toga, primenjuju se i sledeće definicije:

Imenovani branilac/zastupnik	Branilac/zastupnik koga je sekretar imenovao u skladu sa Odeljcima 12 i 13 Direktive;
Imenovani zvaničnik	Zvaničnik Specijalizovanih veća ili Specijalizovanog tužilaštva imenovan u skladu sa Zakonom od strane Organa za imenovanje;
Dodeljeni branilac/zastupnik	Branilac/zastupnik koga je sekretar dodelio u skladu s Odeljcima 12, 14 i 17 Direktive i Propisima o pravnoj pomoći;
Klijent	Osumnjičeni, optuženi, svedok, pripadnik grupe kojoj se dodeljuje zastupnik žrtava u skladu s pravilom 113 Pravilnika, te svako drugo lice koje ima pravo na pravno zastupanje u skladu sa Zakonom, Pravilnikom ili nalogom panela, kome je imenovan ili dodeljen branilac/zastupnik u skladu s Direktivom;

Podnosilac prijave	Sadašnji ili bivši sudija, zaposleni, stažista, konsultant, strana ili učesnik u postupku pred Specijalizovanim većima, sekretar ili bilo koje drugo lice čija su prava ili interesi bitno narušeni navodnom povredom dužnosti shodno članu 33, i koje podnese disciplinsku prijavu u skladu sa članom 37;
Branilac/zastupnik	Branilac/zastupnik definisan u Odeljku 2 Direktive, uključujući i kobranioca/kozastupnika;
Tužioci	Tužioci Specijalizovanog tužilaštva imenovani u skladu sa članom 35(9) Zakona;
Sekretarijat	Organ Specijalizovanih veća naveden u članu 34 Zakona;
Izveštaj	Izvestiočev prikaz rezultata istrage o navodnoj povredi dužnosti, sačinjen u skladu sa članom 40;
Tuženik	Branilac/zastupnik ili tužilac protiv kojeg je podneta disciplinska prijava u skladu sa članom 37;
Pravilnik za zaposlene	Pravilnik za zaposlene Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva;
Tim	Saradnici imenovanog ili dodeljenog branioca/zastupnika iz Odeljka 18 Direktive, uključujući kobraniocce/kozastupnike, pravne asistente, istražitelje, konsultante i bilo koje drugo lice koje je imenovani ili dodeljeni branilac/zastupnik angažovao i koje radi pod njegovim nadzorom.

Član 3 Tumačenje i primena Kodeksa

1. Kodeks se tumači i primenjuje u skladu sa Ustavom, Zakonom i Pravilnikom, čije odredbe imaju primat u slučaju nesaglasnosti s Kodeksom.
2. U slučaju sukoba između ovog Kodeksa i bilo kojeg kodeksa stručne delatnosti ili etike koji su branioci/zastupnici obavezni da poštuju, odredbe ovog Kodeksa imaju primat u odnosu na njihovo postupanje pred Specijalizovanim većima. U cilju regulisanja profesionalnog ponašanja tužilaca pred Specijalizovanim većima, ovaj Kodeks ima primat u odnosu na 'Kodeks ponašanja za zaposlene u Specijalizovanim većima Kosova i Specijalizovanom tužilaštvu, u skladu s pravilom 5 Pravilnika za zaposlene.'
3. Pravilo 9 Pravilnika primenjuje se *mutatis mutandis* na računanje i izmenu rokova na osnovu ovog Kodeksa.

Član 4   Izmene i dopune

1. Po odobrenju predsednika, sekretar može ovaj Kodeks da izmeni i dopuni *proprio motu* ili na osnovu predloga izmena i dopuna u skladu s pravilom 23(3) Pravilnika. Obrazložene predloge izmena i dopuna sekretaru može da podnese predsednik, po potrebi u konsultaciji sa sudijama, Nezavisno predstavničko telo specijalizovanih branilaca/zastupnika, te specijalizovani tužilac. Sekretar takođe može, po potrebi, da se u vezi s predlozima izmena i dopuna konsultuje sa specijalizovanim tužiocem i Nezavisnim predstavničkim telom specijalizovanih branilaca/zastupnika, u zavisnosti od slučaja.
2. Sekretar vodi evidenciju o postupku izmena i dopuna i obaveštava podnosiocce predloga o njihovom ishodu. Sekretar može, po potrebi, u potpunosti ili delimično da obelodani postupak izmena i dopuna.
3. Izmene i dopune se ne primenjuju retroaktivno, niti će se u bilo kojem predmetu čije je razmatranje u toku primeniti na štetu branilaca/zastupnika, njihovih klijenata ili tužilaca.

Član 5   Merodavni jezik i stupanje na snagu

1. Merodavan je tekst Kodeksa na engleskom jeziku.
2. Ovaj Kodeks i sve njegove izmene i dopune stupaju na snagu na dan objavljivanja.

POGLAVLJE II   Opšte obaveze branilaca/zastupnika i tužilaca

Odeljak 1   Opšte odredbe

Član 6   Osnovni standardi profesije

1. U okviru svojih uloga u postupku, branioci/zastupnici i tužioci:
  - a. obavljaju dužnosti časno i nezavisno;
  - b. poštuju profesionalnu tajnu i poverljivost;
  - c. u vršenju svojih dužnosti postupaju revnosno, dostojanstveno i s integritetom i ophode se s poštovanjem prema svim licima sa subjektivnom legitimacijom u postupku;
  - d. postupaju unutar i u saglasnosti s pravnim okvirom i svim odlukama i nalogima panela;
  - e. postupaju u skladu s načelima pravičnog suđenja i standardima ljudskih prava;
  - f. preduzimaju sve razumne korake da njihovi postupci ne idu na štetu Specijalizovanih veća niti na štetu ugleda postupaka pred njima;
  - g. održavaju najviše standarde profesionalnog ponašanja prilikom pripreme i izvođenja dokaza;
  - h. preduzimaju sve razumne mere da svoje obaveze ispune s neophodnim znanjem i profesionalnom stručnošću iz oblasti materijalnog i procesnog prava koji se primenjuje pred Specijalizovanim većima;
  - i. preduzimaju sve razumne mere da se neprekidno stručno usavršavaju, što podrazumeva da prate razvoj pravne nauke i sudske prakse, i

- j. posvećuju odgovarajuće vreme i sredstva pravovremenom i efikasnom ispunjavanju svojih obaveza.
2. Branioци/zastupnici i tužιοci ne nastupaju u datoj ulozi u postupcima u kojima je verovatno da će se pojaviti u svojstvu svedoka, izuzev u slučaju da je svedočenje povezano s:
- neosporavanim pitanjem, ili
  - prirodom i vrednošću pravnih usluga koje su pružene u predmetu.

Član 7 Diskriminacija

Branioци/zastupnici i tužιοci ne postupaju na diskriminatoran način u pogledu rase, pola, religije, nacionalnosti, etničkog porekla, seksualne orijentacije, invaliditeta, starosnog doba, jezika, društvenog porekla ili ostalih vrsta statusa.

Član 8 Zloupotreba ovlašćenja, prinuda i uznemiravanje

- Branioци/zastupnici i tužιοci se prema klijentima, članovima svog tima, zaposlenima ili imenovanim zvaničnicima Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva, stažistima, konsultantima, te ostalim licima koja pomažu ili učestvuju u postupku ne ophode na način kojim, bilo neposredno ili posredno:
  - zloupotrebljavaju svoja ovlašćenja i položaj, ili
  - vrše prinudu, zastrašivanje, bilo kakav neprimeren uticaj ili oblik uznemiravanja.
- Za potrebe ovog Kodeksa, pojam 'uznemiravanje' podrazumeva svako neprimereno i neželjeno ponašanje za koje se opravdano očekuje ili smatra da je uvredljivo ili ponižavajuće, uključujući, *inter alia*, reči, gestove ili postupke koji iritiraju, uzrujavaju, zlostavljaju, degradiraju, zastrašuju, omalovažavaju, ponižavaju ili stvaraju nelagodu drugoj osobi, ili koji stvaraju radnu sredinu u kojoj su prisutni zastrašivanje, neprijateljski odnos ili uvrede. Uz to, pojam 'uznemiravanje' može da obuhvati:
  - nepovoljnije postupanje s licem zato što je odbilo ili prihvatilo ponašanje opisano u članu 7 ili članu 9, i
  - korišćenje činjenice da je neko lice odbilo ili prihvatilo ponašanje iz člana 7 ili člana 9 kao:
    - uslova za zapošljavanje datog lica;
    - osnove za donošenje odluke o radnom odnosu koja ima posledice po dato lice, njegovo zapošljavanje ili unapređenje, ili
    - osnove za ometanje rada datog lica.

Član 9 Seksualno uznemiravanje

- Branioци/zastupnici i tužιοci neće, neposredno ili posredno, seksualno uznemiravati klijente, niti članove svojeg tima, zaposlene ili imenovane zvaničnike Specijalizovanih veća Kosova i Specijalizovanog tužilaštva, stažiste, konsultante, kao i ostala lica koja pomažu ili učestvuju u postupku.

2. Za potrebe ovog Kodeksa, pojam 'seksualno uznemiravanje' podrazumeva svaki neželjeni seksualni predlog, zahtev za seksualne usluge, verbalno ili fizičko ponašanje ili gestovi seksualne prirode, te bilo koje drugo ponašanje seksualne prirode za koje se opravdano očekuje ili smatra da je uvredljivo ili ponižavajuće, kada takvo ponašanje ometa rad, postavlja se kao uslov za stupanje u radni odnos ili stvara radnu sredinu u kojoj su prisutni zastrašivanje, neprijateljstva ili uvrede.

Odeljak 2 Iskrenost prema Specijalizovanim većima

Član 10 Ponašanje tokom sudskog postupka

Branioци/zastupnici i tužιοci imaju obavezu da:

- a. se prema panelima ponašaju s dužnim poštovanjem;
- b. postupaju pravovremeno i efikasno, te da bez odlaganja reaguju na odluke ili naloge panela i pravovremeno odgovoraju na zahteve drugih strana;
- c. Specijalizovanim većima svesno ne iznose netačne materijalne činjenice ili merodavno pravo, i
- d. panel ne dovode svesno u zabludu.

Branioци/zastupnici i tužιοci će preduzeti sve potrebne razumne mere da isprave pogrešne navode o materijalnoj činjenici ili pravnom pitanju čim uvide da je navod netačan.

Član 11 Komunikacija sa sudijama i panelima

Sa izuzetkom slučajeva kada je to izričito dozvoljeno Pravilnikom i ovim Kodeksom ili kada to odobri postupajući panel, branioци/zastupnici i tužιοci neće:

- a. van odgovarajućeg konteksta u toku postupka stupati u kontakt s panelom ili sudijom panela u vezi s meritumom određenog predmeta, ili
- b. dokazne predmete, beleške ili dokumente slati panelu ili sudiji panela, već ih podnositi posredstvom Sekretarijata, sem u hitnim slučajevima kada ih istovremeno dostavljaju i panelu i Sekretarijatu.

Član 12 Poverljivost

1. Branioци/zastupnici i tužιοci poštuju i preduzimaju sve kako bi se zaštitila poverljivost informacija u skladu sa Zakonom, Pravilnikom, Direktivom, ovim Kodeksom i svim ostalim merodavnim odredbama te odlukama i nalogima panela.
2. Branioци/zastupnici i tužιοci drže u tajnosti sve informacije klasifikovane kao poverljive ili strogo poverljive shodno pravilu 82 Pravilnika, uključujući identitet zaštićenih žrtava i svedoka te poverljive informacije koje mogu da otkriju njihov identitet i lokaciju, izuzev u slučaju kada im panel odobri da to obelodane.
3. Obaveze navedene u stavovima (1) i (2) važe i po okončanju dužnosti branioца/zastupnika.
4. Branioци/zastupnici i tužιοci mogu članovima svog tima ili svojim podređenim da otkriju informacije zaštićene shodno stavovima (1) i (2) isključivo kako bi im omogućili da izvršavaju svoje dužnosti. Advokati i tužιοci koji otkrivaju poverljive informacije shodno ovom stavu staraju se da lica koja te informacije dobijaju budu obaveštena o merodavnom režimu poverljivosti i obavezna da ga poštuju.

Član 13 Komunikacija putem društvenih medija, sredstava javnog informisanja i komunikacija sa javnošću

Advokati i tužioci neće svesno:

- a. davati izjave u društvenim medijima, sredstvima javnog informisanja ili javnosti, koje su lažne ili sadrže klevete, ili kojima se obelodanjuju poverljive informacije, uključujući informacije o licima uključenim u postupak, ili
- b. izdavati ili pomagati pri izdavanju bilo kojih materijala u vezi s postupkom pred Specijalizovanim većima:
  - i. koji su lažni ili sadrže klevete, ili kojima obelodanjuju poverljive informacije, uključujući informacije o licima uključenim u postupak;
  - ii. koji nanose štetu ili mogu da nanesu štetu bilo kom postupku, ili
  - iii. koji narušavaju ili mogu da naruše ugled postupka.

Odeljak 3 Dokazi i komunikacija tokom istraga i krivičnog gonjenja

Član 14 Dokazni materijal

1. Advokati i tužioci u svakom trenutku čuvaju integritet dokaznog materijala. Ukoliko pri sakupljanju dokaza advokati, u odgovarajućem slučaju, i tužioci opravdano smatraju da bi pronađeni dokazi mogli biti uništeni ili neovlašćeno modifikovani, upućuju zahtev panelu da se dokazi obezbede u skladu s Pravilnikom.
2. Advokati i tužioci se revnosno pridržavaju svojih obaveza obelodanjivanja u skladu sa Zakonom i Pravilnikom.
3. Branioци/zastupnici i tužioci ne podnose dokaze tvrdeći da su istiniti ukoliko:
  - a. znaju da su lažni, ili
  - b. opravdano smatraju da su pribavljeni nezakonitim metodama, sem ako o tome ne obaveste panel.
4. Advokati i tužioci svesno ne dozvoljavaju lažno svedočenje niti se na njega oslanjaju.
5. Disciplinski postupak u vezi sa kršenjem obaveza opisanih u ovom članu može da započne isključivo nakon saopštenja panela u skladu sa pravilom 63(2) Pravilnika.

Član 15 Komunikacija s licima bez zastupnika

1. U meri u kojoj je to potrebno i u interesu vršenja svojih zaduženja, advokati i tužioci mogu da, uz odgovarajuću profesionalnu pažnju i na način opisan niže, komuniciraju i sastaju se sa licima bez zastupnika.
2. Pri stupanju u kontakt sa licima bez zastupnika, advokati i tužioci će ih:
  - a. obavestiti o pravu na pomoć branioца odnosno zastupnika, i ukoliko ne raspolažu sredstvima za angažovanje advokata, o pravu da traže da im se dodeli branilac/zastupnik u skladu s Direktivom, i
  - b. ne narušavajući privilegovani odnos između advokata i klijenta ili ostala pravila o poverljivosti, obavestiti o interesima koje advokat odnosno tužilac zastupa, te o razlogu za stupanje u kontakt.
3. U slučaju da tokom komuniciranja ili sastanka sa licem bez zastupnika branioци/zastupnici i tužioci saznaju da eventualno postoji sukob interesa, odmah obustavljaju komunikaciju i kontakt sa dotičnim licem.

Član 16 Komunikacija s licima koje zastupaju branioci/zastupnici

Branioци/zastupnici i tužιοci komuniciraju s klijentom nekog branioca/zastupnika isključivo posredstvom odnosno uz dozvolu tog branioca/zastupnika, po odobrenju panela ili kada komunikaciju započne klijent.

Član 17 Komunikacija sa svedocima, žrtvama i drugim licima

1. Branioци/zastupnici i tužιοci ne zastrašuju ni uznemiravaju svedoke ili žrtve, niti vrše pritisak na njih na način koji nije razumno opravdan potrebom da se dužnosti branioca/zastupnika ili tužioca obavljaju efikasno. Posebnu pažnju obraćaju na žrtve fizičkog, psihološkog ili seksualnog nasilja, na maloletnike, starija lica i lica s invaliditetom.
2. Branioци/zastupnici i tužιοci neće sa svedocima, žrtvama i ostalim licima koja komuniciraju sa Specijalizovanim većima ili Specijalizovanim tužilaštvom stupati u odnose koji bi mogli da utiču na integritet Specijalizovanih veća ili Specijalizovanog tužilaštva.

POGLAVLJE III Obaveze branilaca i zastupnika

Odeljak 1 Zastupanje

Član 18 Potencijalni klijenti i provizija za preporuku

1. Advokati neće stupati u kontakt s potencijalnim klijentom, njegovim srodnicima ili poznanicima, bilo neposredno ili posredno, tražeći angažman, osim ukoliko dotična lica nisu advokatu stavila do znanja da žele takav kontakt.
2. Advokati neće dovoditi u zabludu niti davati lažne ili obmanjujuće informacije o pravnim uslugama koje nude potencijalnom klijentu, njegovim srodnicima ili poznanicima.
3. Advokati neće tražiti niti prihvatati od drugog advokata ili drugog lica honorar, proviziju ili bilo koju drugu korist za upućivanje ili preporuku dotičnog advokata klijentu. Advokati nikome neće plaćati honorar, proviziju ili bilo koju drugu naknadu u zamenu za upućivanje klijenta advokatu.
4. U slučaju da advokat već zastupa klijenta pred Specijalizovanim većima, on će konsultovati klijenta pre nego što pruži savet ili pomoć drugom branjeniku pred Specijalizovanim većima, odnosno pre nego što stupi u razgovor sa potencijalnim klijentom.

Član 19 Odbijanje zastupanja

1. Advokat može bez obrazloženja da odbije da zastupa potencijalnog klijenta. Odbiće da zastupa klijenta ukoliko:
  - a. postoji sukob interesa shodno članu 28;
  - b. je sprečen da ga zastupa iz razloga navedenih u ovom Kodeksu;
  - c. je imao polne odnose s potencijalnim klijentom i može se opravdano očekivati da takvi odnosi dovedu do kršenja ovog Kodeksa, ili
  - d. ne može revnosno da se bavi predmetom, uključujući i slučajeve kada ne može da posveti dovoljno vremena zastupanju potencijalnog klijenta.

2. Advokat bez odlaganja obaveštava klijenta o odbijanju zastupanja.

Član 20 Procena troškova ili honorara za imenovane advokate

1. Pre podnošenja zahteva za imenovanje u skladu sa Odeljcima 12(1)(a) i 13 Direktive, advokat mora potencijalnom klijentu da obrazloži honorare i troškove koji mogu da uslede i da mu dostavi:
  - a. osnovu za obračunavanje honorara i ostalih troškova, i
  - b. način plaćanja.
2. Ukoliko se potencijalni klijent složi s predračunom honorara, advokat s klijentom sklapa pismeni ugovor o zastupanju u kome se navodi honorar i pravo klijenta da dobija detaljne fakture za zastupanje i ostale troškove.
3. Imenovani advokat:
  - a. ne uslovljava visinu honorara ishodom predmeta, ili
  - b. ne prihvata naknadu za zastupanje klijenta od bilo kojeg drugog izvora osim klijenta izuzev u slučaju da:
    - (1) klijent za to da pismeni pristanak, i
    - (2) to ni na koji način ne utiče na nezavisnost i profesionalno prosuđivanje advokata niti na odnos između advokata i klijenta.

Član 21 Početak zastupanja

Zastupanje klijenta pred Specijalizovanim većima, uključujući zastupanje od strane dežurnog branioca/zastupnika, započinje kada sekretar imenuje ili dodeli advokata u skladu s Direktivom odnosno Pravilnikom o pravnoj pomoći.

Član 22 Obaveze advokata u vezi sa zastupanjem

1. Advokat neće:
  - a. mešati sredstva ili imovinu klijenta sa vlastitim, niti sa sredstvima ili imovinom svog poslodavca, saradnika ili advokatske kancelarije;
  - b. zadržavati sredstva ili imovinu koju je primio u ime klijenta, izuzev sredstava koji predstavljaju legitimnu isplatu honorara ili troškova usluge;
  - c. posuđivati sredstva ili imovinu od klijenta.
2. Advokat se stara o tome da poseduje osiguranje od profesionalne odgovornosti razumnog obima, uzimajući u obzir prirodu i obim rizika kojima je izložen.
3. Advokat savesno beleži sate provedene u radu na predmetu, o tome vodi detaljnu evidenciju i čuva je.
4. Advokat u svakom trenutku klijenta zastupa efikasno i u njegovom najboljem interesu.
5. Na početku zastupanja i kada god je potrebno tokom zastupanja advokat obaveštava klijenta o etičkim obavezama advokata iz ovog Poglavlja.

Član 23 Trajanje i okončanje zastupanja

1. Advokat savetuje i zastupa klijenta tokom perioda navedenog u odluci o imenovanju ili dodeli, u zavisnosti od slučaja, odnosno do trenutka okončanja zastupanja u skladu sa Odeljkom 16 Direktive.
2. Shodno Odeljku 16(2)(b) Direktive, branilac/zastupnik:
  - a. može da zahteva okončanje, naročito u slučaju:
    - (1) da je klijent iskoristio ili pokušao da iskoristi usluge advokata kako bi počinio krivično delo ili prevaru, ili koristeći usluge advokata postupa na način koji advokat opravdano smatra gnusnim, nesmotrenim, krivično kažnjivim, nepoštenim ili obmanjućim, ili
    - (2) da klijent nije ispunio neku obavezu prema advokatu u vezi sa uslugama zastupanja a u dovoljnoj meri je upozoren da će advokat tražiti okončanje zastupanja ukoliko obaveza ne bude ispunjena; ili
  - b. traži okončanje, ukoliko:
    - (1) je okončanje zastupanja nužno usled obaveze navedene u ovom Kodeksu;
    - (2) mu je usled telesnog ili duševnog stanja zdravlja bitno narušena sposobnost da zastupa klijenta;
    - (3) bi nastavak njegovog zastupanja imao za posledicu ozbiljno kršenje obaveza iz ovog Kodeksa, ili
    - (4) klijent razreši dužnosti svog imenovanog advokata, što podleže preispitivanju panela ili sudije raspoređenog u tu svrhu shodno Odeljku 16(1) Direktive.

Odeljak 2 Odnos advokata i klijenta

Član 24 Tokom zastupanja

1. Pri vršenju svojih dužnosti, advokat se stara da:
  - a. klijenta zastupa efikasno i svrsishodno kako bi se izbegli nepotrebni troškovi ili odugovlačenje postupka;
  - b. štiti najbolje interese klijenta i postupa u skladu sa njima;
  - c. u skladu sa članom 23(1), sve radnje preduzete u ime klijenta obavi u granicama ovlašćenja za pravno zastupanje;
  - d. u odnosu s klijentom uzima u obzir njegove lične okolnosti i posebne potrebe, naročito kada zastupa osetljiva lica;
  - e. klijent bude obavešten o statusu predmeta pred Specijalizovanim većima u kojima je klijent zainteresovana strana, te da odmah ispunji sve razumne zahteve za informacije, u skladu sa obavezom čuvanja poverljivosti, i
  - f. preduzme sve razumne mere da osigura poverljivost komunikacije s klijentom.
2. Advokat se s klijentom konsultuje o ciljevima zastupanja i sredstvima kojima će se oni postići. On klijentu pruža sva objašnjenja i informacije koje su opravdano potrebne kako bi se donele utemeljene odluke o zastupanju. Advokat poštuje klijentove odluke o ciljevima zastupanja i sredstvima koja će se koristiti za njihovo ostvarivanje dokle god su oni u skladu sa zaduženjima branilaca/zastupnika na osnovu Zakona, Pravilnika, Direktive, ovog Kodeksa, te odluka i naloga panela.
3. Advokat klijentu ne savetuje niti pomaže da postupa na način za koji zna da je krivično kažnjiv ili predstavlja prevaru, kršenje Zakona, Pravilnika, Direktive, ovog Kodeksa ili odluka i naloga panela. Advokat može s klijentom

da razmatra pravne posledice svakog predloženog načina postupanja i može klijenta da savetuje ili mu *bona fide* pomaže da utvrdi valjanost, obim i značenje relevantnih pravnih odredbi.

4. Nezavisno od člana 26(1), u slučaju da advokat opravdano smatra da je usled duševnih smetnji, maloletne dobi ili iz bilo kojeg drugog razloga klijentu narušena sposobnost da donosi promišljene odluke u vezi s pravnim zastupanjem, branilac/zastupnik o tome obaveštava sekretara ili, po potrebi, relevantni panel i preduzima potrebne korake da obezbedi nastavak pravnog zastupanja i zaštitu najboljeg interesa dotičnog klijenta.

Član 25 Po okončanju zastupanja

1. Obaveze advokata traju do okončanja zastupanja izuzev onih obaveza koje ostaju na snazi na osnovu ovog Kodeksa, Direktive ili Pravilnika o pravnoj pomoći.
2. Ne dovodeći u pitanje svoje obaveze koje ostaju na snazi po završetku zastupanja, advokat bivšem klijentu i svojoj zameni po okončanju zastupanja predaje što je moguće pre svu korespondenciju o zastupanju koju je primio ili nastavlja da prima.
3. U slučaju prevremenog okončanja zastupanja u skladu sa Odeljkom 16 Direktive:
  - a. obaveze advokata u skladu sa ovim Kodeksom nastavljaju da traju do trenutka zamene odnosno tokom perioda preklapanja sa drugim advokatom shodno Odeljku 16(4) Direktive;
  - b. advokat koji dobija zamenu preduzima sve razumne korake da zaštiti interese klijenta i uz dosije predmeta koji predaje priprema propratni dokument u kome podrobno navodi sledeće podatke:
    - (1) rezime relevantnih pravnih i činjeničnih pitanja predmeta;
    - (2) teoriju o predmetu i eventualna relevantna strateška pitanja;
    - (3) klijentova uputstva o ciljevima i sredstvima kojima će se oni ostvariti, u skladu s članom 24;
    - (4) pregled strukture spisa predmeta, i
    - (5) tekući rad i vremenske rokove.
4. Nakon perioda od pet godina i po obaveštenju klijenta, branilac/zastupnik sme da, ukoliko je to moguće, na bezbedan način uništi dokumente zaštićene privilegovanim odnosom između advokata i klijenta, a ostalu sudsku dokumentaciju vraća sekretaru ili, ukoliko postoji Dogovoreni mehanizam, odgovarajućem rezidualnom mehanizmu.

Član 26 Privilegovani odnos advokata i klijenta

1. Nezavisno od toga da li i dalje zastupa klijenta ili ne, advokat čuva poverljivost svih informacija u vezi sa klijentom i nijednom drugom licu, izuzev članova svog tima kojima je ta informacija potrebna radi obavljanja njihovih dužnosti, ne otkriva podatke koji su mu dati u poverenju niti ih koristi na štetu svog klijenta ili za svoju korist odnosno korist trećeg lica.
2. Bez obzira na stav (1), advokat može otkriti trećoj strani informacije koje su mu date u poverenju ako je:
  - a. klijent s time u potpunosti upoznat i dao je svestan pristanak;
  - b. klijent sadržaj komunikacije dobrovoljno obelodanio trećem licu, a to treće lice svedoči o tome šta mu je obelodanjeno;

- c. od ključnog značaja za utvrđivanje navoda advokata shodno članu 24(4) o tome da je sposobnost klijenta da donosi promišljene odluke u vezi s pravnim zastupanjem narušena usled duševnih smetnji, maloletne dobi ili iz bilo kojeg drugog razloga;
- d. od ključnog značaja za potvrđivanje navoda ili odbranu advokata u njegovom sporu sa klijentom, za odbranu advokata od krivičnih ili disciplinskih optužbi ili drugih tužbi zvanično podnetih protiv njega usled radnji koje su preduzete u vezi s klijentom, ili radi odgovora na navode u bilo kom postupku koji se tiče pravnog zastupanja klijenta;
- e. od ključnog značaja radi izvršenja naloga sudije ili panela, ili
- f. od ključnog značaja radi sprečavanja radnje za koju advokat opravdano smatra da:
  - (1) jeste ili može da bude krivično delo na teritoriji na kojoj bi moglo biti počinjeno ili shodno Zakonu ili Pravilniku, ili
  - (2) može da dovede do nečije smrti ili teške telesne povrede ukoliko se informacija ne obelodani.

Član 27 Profesionalna poverljivost

Svaka profesionalna korespondencija između dvoje ili više advokata je poverljiva, sa izuzetkom slučajeva koji su jasno naznačeni na samom početku ili koji su naknadno dogovoreni.

Član 28 Sukob interesa

1. Advokat je dužan da bude lojalan svom klijentu. Advokat takođe ima dužnost prema Specijalizovanim većima da postupa nezavisno u interesu pravde i obavezan je da taj interes pretpostavi vlastitim interesima i interesima svih ostalih lica, organizacija ili država.
2. Advokat preduzima sve razumne mere kako bi sprečio nastajanje sukoba interesa.
3. Advokat neće savetovati, zastupati niti postupati u ime klijenta u predmetu pred Specijalizovanim većima ukoliko:
  - a. savetuje, zastupa ili postupa u ime drugog klijenta u istom predmetu pred Specijalizovanim većima;
  - b. su advokat ili njegova advokatska kancelarija savetovali, zastupali ili postupali u ime bivšeg klijenta a interesi potencijalnog ili novog klijenta su suštinski protivni interesima bivšeg klijenta;
  - c. je lično i u značajnoj meri sudelovao u predmetu u svojstvu imenovanog zvaničnika, službenika Specijalizovanih veća, Specijalizovanog tužilaštva ili SIT-a ili lica u nekom drugom svojstvu u tim ustanovama, ili
  - d. se opravdano može očekivati da će na njegovo profesionalno rasuđivanje u zastupanju klijenta negativno uticati ili mogu uticati njegove dužnosti ili interesi u vezi s trećom stranom, te njegovi finansijski, poslovni, imovinski ili lični interesi.
4. U slučaju da nastane potencijalni sukob interesa shodno stavu (3), u bilo kojoj fazi postupka branilac/zastupnik će:
  - a. postupiti u skladu s članom 23(2) i Odeljkom 16 Direktive, ili
  - b. u slučaju:
    - (1) stava (3)(b), od klijenata na koje bi se to potencijalno odnosilo pribaviti saglasnost da zastupa potencijalnog ili novog klijenta i proceniti postoji li verovatnoća da takva saglasnost nanese neotklonjivu

štetu pravičnom i ispravnom vršenju pravosuđa, uključujući i pravo klijenta na pravično suđenje. Advokat će napraviti pismeni zapisnik o saglasnosti, kao i o svojoj proceni. Ukoliko je u nedoumici u vezi s procenom, advokat će zatražiti savet Nezavisnog predstavničkog tela specijalizovanih branilaca/zastupnika. Ukoliko je taj savet u suprotnosti s procenom advokata, on o tome obaveštava panel ili sudiju koji je raspoređen u tu svrhu, koji nakon konsultacija sa stranama, utvrđuje da li je predočena realna mogućnost da postoji sukob između pređašnjeg, sadašnjeg ili potencijalnog angažmana, u zavisnosti od slučaja;

(2) stava (3)(c) i (d), odmah obavestiti panel ili sudiju koji je raspoređen u tu svrhu, koji nakon konsultacija sa stranama, u zavisnosti od slučaja, utvrđuje da li je realno moguće da postoji sukob između pređašnjeg i sadašnjeg angažmana.

5. Pri izboru članova svog tima shodno Odeljku 18(1) Direktive, branilac/zastupnik primenjuje stav (3) *mutatis mutandis*.
6. Stav 3(a) se ne primenjuje na zastupnike žrtava dodeljenje grupi žrtava. Zastupnik žrtava klijentima na samom početku predočava prirodu pravnog zastupanja i potencijalne sukobe interesa unutar grupe. On zastupa interese svih klijenata i ne daje prednost bilo kojem od klijenata koje zastupa. Zastupnik žrtava može da traži savet od načelnika Službe za učešće žrtava, ukoliko ima opravdanog razloga da smatra da postoji sukob interesa među njegovim klijentima koji je u vezi sa njihovim učešćem u postupku pred Specijalizovanim većima.

Član 29 Polni odnosi s klijentima

Branilac/zastupnik neće:

- a. tražiti ili zahtevati polne odnose s klijentom, ili
- b. stupati u polne odnose s klijentom, ukoliko se opravdano može očekivati da bi to dovelo do kršenja ovog Kodeksa.

POGLAVLJE IV Obaveze tužilaca

Član 30 Opšte obaveze

1. Pri podnošenju podnesaka pred panelom, tužioci uvek nastupaju u svojstvu predstavnika specijalizovanog tužioca.
2. U istrazi i krivičnom gonjenju dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća tužioci:
  - a. u punoj meri poštuju pretpostavku nevinosti pri davanju komentara za javnost ili u razgovoru s medijima o meritumu konkretnih slučajeva;
  - b. u punoj meri poštuju i štite prava osumnjičenog i optuženog;
  - c. rade svrsishodno i saglasno potrebi za vođenjem ekspeditivnog postupka, i
  - d. odgovaraju bez nepotrebnog odlaganja na odluke i naloge panela i pravovremeno odgovaraju na zahteve drugih strana.

Član 31 Nezavisnost i nepristrasnost

U skladu s članom 24(2) i 35(1) Zakona i članom 6, tužioci obezbeđuju nezavisnost Specijalizovanog tužilaštva tako što:

- a. obavljaju svoje dužnosti:
  - (1) bez neprimerenog uticaja, podsticaja, pretnji ili mešanja;
  - (2) ne traže niti primaju uputstva od spoljnih izvora, i
- b. upućuju zaposlene ili konsultante Specijalizovanog tužilaštva u mere potrebne da se postigne takva nezavisnost;
- c. se uzdržavaju od svih aktivnosti koje su nespojive s njihovim zaduženjima ili mandatom Specijalizovanog tužilaštva ili koje mogu negativno da utiču na veru u njegovu nezavisnost i integritet, i
- d. bez nepotrebnog odlaganja izveštavaju specijalizovanog tužioca o pokušaju bilo kojeg izvora da ih nagovori da prekrše obavezu nezavisnosti, te preduzimaju mere da im podređeni takve pokušaje prijave.

Član 32 Sukob interesa

1. Tužilac neće raditi na predmetima u kojima je lično i u značajnoj meri sudelovao u svojstvu branioca/zastupnika, člana tima branioca/zastupnika, imenovanog zvaničnika, službenika Specijalizovanih veća ili lica u bilo kojem drugom svojstvu u Specijalizovanim većima.
2. U slučaju da nastane potencijalni sukob interesa, tužilac o tome odmah obaveštava panel ili sudiju koji je raspoređen u tu svrhu, koji nakon konsultacija sa stranama utvrđuje da li je predočena realna mogućnost da postoji sukob između pređašnjeg i sadašnjeg angažmana.
3. Stavovi (1) i (2) primenjuju se *mutatis mutandis* na sve zaposlene i konsultante Specijalizovanog tužilaštva koji nisu imenovani na funkciju tužioca.

POGLAVLJE V Disciplinski režim

Odeljak 1 Opšte odredbe

Član 33 Povreda dužnosti i rok zastarelosti

1. Branioци/zastupnici i tužioci čine povredu dužnosti ukoliko svesno:
  - a. naruše ili pokušaju da naruše bilo koju bitnu etičku ili profesionalnu dužnost koju predviđa Direktiva, ovaj Kodeks ili Pravilnik o pravnoj pomoći;
  - b. nalože ili svesno pomognu ili navedu drugo lice na takvo narušavanje, ili to urade kroz postupke drugih lica, ili
  - c. ne postupe u skladu s disciplinskom odlukom koja je zasnovana na povredi dužnosti shodno ovom Kodeksu.
2. Disciplinski postupci zbog povrede dužnosti iz ovog člana mogu da se pokrenu u roku od jedne (1) godine od trenutka navodne povrede dužnosti.

Član 34 Odgovornost nadređenog advokata ili tužioca

1. Neposredno nadređeni branioci/zastupnici odnosno tužioci se u razumnoj meri staraju da se kobranioci/kozastupnici ili tužioci te druga lica koja su im neposredno podređena pridržavaju obaveza predviđenih ovim Kodeksom.
2. Neposredno nadređeni branilac/zastupnik ili tužilac snosi odgovornost za kršenje ovog Kodeksa koje počini direktno podređeni kobranilac/kozastupnik ili tužilac te drugo neposredno podređeno lice, ukoliko branilac/zastupnik ili tužilac:
  - a. naloži te postupke ili ih, znajući za konkretne postupke, odobri, ili
  - b. je znao ili imao razloga da zna za te postupke u trenutku kada su se njihove posledice mogle izbeći ili ublažiti, ali nije preduzeo razumne radnje da to učini.
3. Neposredno nadređeni branilac/zastupnik ili tužilac koji na razuman način reši sporno pitanje u vezi s profesionalnom dužnošću ne vrši povredu ovog Kodeksa.

Član 35 Odgovornost podređenog kobranioca/kozastupnika ili tužioca

1. Shodno ovom Kodeksu, neposredno podređeni kobranilac/kozastupnik ili tužilac snosi odgovornost bez obzira što je eventualno postupio po uputstvima nadređenog branioca/zastupnika ili tužioca.
2. Neposredno podređeni kobranilac/kozastupnik ili tužilac koji postupa u skladu s razumnim načinom na koji nadređeni branilac/zastupnik ili tužilac reši sporno pitanje vezano za profesionalnu dužnost ne vrši povredu ovog Kodeksa.
3. Neposredno podređeni kobranilac/kozastupnik ili tužilac je dužan da odbije da izvrši uputstva nadređenog branioca/zastupnika ili tužioca koje opravdano smatra flagrantnim kršenjem ovog Kodeksa.

Član 36 Disciplinska pravila za tužioce

Za potrebe disciplinske prijave protiv tužioca za navodnu povredu dužnosti na osnovu člana 33:

- a. na tužioce se primenjuje disciplinski postupak predviđen pravilom 81 Pravilnika za zaposlene, sa modifikacijama navedenim u ovom članu. Ukoliko nije drugačije precizirano u stavu (b), Poglavlje V, Odeljci 2 - 3 se ne primenjuju u ovom smislu;
- b. na disciplinske postupke protiv tužilaca primenjuju se sledeće odredbe:
  - (1) definicija podnosioca prijave i tuženika, shodno članu 2(2);
  - (2) postupak predviđen članom 37(1)-(3);
  - (3) član 43, i
- c. članovi Savetodavne disciplinske komisije koja je predviđena pravilom 81(o)(1) i (2) Pravilnika za zaposlene će biti tužioci koje izabere specijalizovani tužilac.

Odeljak 2   **Disciplinski postupak**

Član 37   **Podnošenje prijave**

1. Prijava u vezi s ponašanjem definisanim članom 33 može se podneti sekretaru ili specijalizovanom tužiocu, u zavisnosti od slučaja, pismenim putem a ukoliko za to nema mogućnosti, usmenim putem pred sekretarom, koji sačinjava zapisnik o prijavi. Prijava sadrži sledeće elemente:
  - a. identitet podnosioca prijave i tuženika;
  - b. pravne odredbe na kojima počiva, ukoliko je moguće;
  - c. dovoljno detaljan opis navodne povrede dužnosti tuženika, i
  - d. sve relevantne dokaze, kao i reference za njih.
2. Podnosiocu prijave se pruža prilika da sam pročita ili da mu se pročita zapisnik koji potom potpisuje.
3. Prijava se podnosi u roku navedenom u članu 33(2).
4. Sekretar sa prijavama postupa na poverljivi način i bez odlaganja ih upućuje izvestiocu, osim ukoliko prijava nije anonimna.
5. Prijavu koju podnese panel, uključujući i one na osnovu člana 14(5), sekretar bez odlaganja upućuje disciplinskoj komisiji, shodno članu 42.

Član 38   **Prava tuženika**

1. Tuženik ima sledeća prava:
  - a. pravo na pravnu pomoć po vlastitom izboru i o vlastitom trošku;
  - b. pravo da se brani ćutanjem i da odbije da dâ bilo kakvu izjavu koja bi mogla da se iskoristi protiv njega;
  - c. pravo da dobije sve relevantne dokaze, informacije i korespondenciju na jeziku koji razume;
  - d. pravo da dobije dovoljno vremena i uslove za pripremu odbrane, i
  - e. pravo da podnese dokaze i proveri sve dokaze, uključujući i pravo da bilo lično ili posredstvom svog pravnog zastupnika ispita svako lice koje Disciplinska komisija ili Žalbena disciplinska komisija pozove da pred njom svedoči.
2. Tuženik ima pravo na potpuno obelodanjivanje informacija koje sakupi izvestilac kao i na njegov izveštaj, u skladu sa zaštitnim merama koje na zahtev izvestioca odobri Disciplinska komisija.

Član 39   **Izvestilac**

Izvestilac je advokat s dokazanom stručnošću u oblasti profesionalne pravne etike koga sekretar izabere i postavi za rešavanje konkretne prijave.

Član 40   **Postupak pred izvestiocem**

1. Po prijemu disciplinske prijave, izvestilac postupa na sledeći način:
  - a. odbacuje prijavu po kratkom postupku u roku od (2) dve nedelje od prijema i, u odgovarajućem slučaju, obaveštava podnosioca prijave o odbacivanju i razlozima odbacivanja, ukoliko:
    - (1) podnosilac prijave ne ispunjava neki od uslova propisanih članom 37(1)-(3);

(2) smatra da je prijava zlonamerna, pogrešno utemeljena, obesna, neosnovana ili podneta po isteku roka, ili
(3) izvestilac nije nadležan za prijavu.

- b. okončava postupak u slučaju uspešne medijacije koju izvestilac inicira između podnosioca prijave i tuženika, ili
  - c. pokreće disciplinski postupak prosleđujući prijavu tuženiku, započinje istragu o navodnoj povredi dužnosti i obaveštava sekretara da otpočne izbor i imenovanje članova Disciplinske komisije u skladu sa članom 41(1).
2. Tuženik može da dostavi pismene podneske u roku od dvadeset i jednog dana (21) dana od kada je primio prijavu. Izvestilac može da produži rok na najduže dva (2) meseca ukoliko se za to predoči valjani razlog.
  3. Izvestilac odmah pokreće istragu o navodima o tuženikovo povredi dužnosti i prosleđuje izveštaj o rezultatima istrage disciplinskoj komisiji u roku od dva (2) meseca od prijema prijave ili u roku od jednog (1) meseca od prijema tuženikovih podnesaka, ukoliko postoje. Izvestilac u izveštaju navodi relevantne činjenice, donosi konstatacije o povredama merodavnih pravnih akata i iznosi preporuke za dalje mere, uključujući odbacivanje predmeta zbog nedostatka dokaza ili formulacije disciplinskih optužbi.
  4. U izuzetnim slučajevima kada je navodna povreda dužnosti takve prirode da ozbiljno narušava interese pravde, izvestilac se obraća sekretaru sa zahtevom da postupi dalje u skladu sa Odeljkom 16(3) Direktive.
  5. Tuženik odmah obaveštava sekretara o bilo kojem disciplinskom postupku pokrenutom protiv njega i/ili o sankcijama koje je u vezi prijave protiv njega izreklo neko drugo telo, uključujući i u skladu sa članom 48. Sekretar ove informacije prosleđuje izvestiocu, Disciplinskoj komisiji ili Žalbenoj disciplinskoj komisiji, u zavisnosti od slučaja.

Član 41   Disciplinska komisija

1. Disciplinska komisija je nezavisni panel sastavljen od tri člana koji se imenuju za konkretnu disciplinsku prijavu. Sekretar bira dva branioca/zastupnika za članove Disciplinske komisije. Trećeg člana bira domaće telo ili advokatska komora nadležna da reguliše delatnost tuženika. Ukoliko takvo telo ne može da se nađe ili se ne odazove u razumnom roku, sekretar pravi izbor nakon konsultacija s tuženikom.
2. U slučaju da se član Disciplinske komisije pismenim putem povuče iz komisije zbog stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa ili zato što tokom značajnog perioda neće biti na raspolaganju a Disciplinska komisija smatra da pravično i pravilno vršenje pravosuđa nalaže nastavak disciplinskog postupka, taj član komisije se zamenjuje putem procedure predviđene stavom 1.
3. Svi članovi komisije imaju ista prava i jednako pravo glasa. Komisija donosi odluke prostom većinom glasova.

Član 42   Postupak pred Disciplinskom komisijom

1. U skladu sa članom 40(3), u roku od dva (2) meseca od prijema izveštaja izvestioca, Disciplinska komisija preduzima sledeće:
  - a. odbacuje predmet zbog nedostatka nadležnosti;
  - b. odbacuje predmet ukoliko, na osnovu izveštaja izvestioca, nema razumnih osnova za zaključak da je tuženik počinio navedenu povredu dužnosti, ukoliko je došlo do sporazumnog rešenja ili ukoliko je prijava podneta po isteku roka;
  - c. zahteva da izvestilac sprovede dalju istragu, ili

d. potvrđuje disciplinske optužbe protiv tuženika i odlučuje da li da održi pretres u prisustvu izvestioca, tuženika ili bilo kojeg drugog lica koje se smatra neophodnim da bi se ustanovila istina, ili da od svih njih traži pismene podneske.

O odluci donetoj shodno ovom stavu Disciplinska komisija bez odlaganja pismeno obaveštava podnosioca prijave, tuženika i izvestioca.

2. Disciplinsku komisiju u postupku odlučivanja shodno stavu (1) ne obavezuju konstatacije iz izveštaja izvestioca.
3. U slučaju da Disciplinska komisija na osnovu primljenih dokaza i podnesaka ustanovi da tuženik jeste počinio navedenu povredu dužnosti, ona donosi konstataciju u tom smislu i može izreći sankcije predviđene članom 43. U suprotnom, Disciplinska komisija odbacuje optužbe.
4. Ukoliko Disciplinska komisija ne naloži drugačije, održavanje disciplinskog pretresa je javno.
5. Odluka Disciplinske komisije shodno stavu 3 mora biti obrazložena i može sadržati izdvojena ili suprotna mišljenja.
6. Disciplinska komisija upućuje pismeno obaveštenje podnosiocu prijave, tuženiku i izvestiocu o svojoj odluci shodno stavu 3, koja se obelodanjuje u meri u kojoj je to moguće bez otkrivanja identiteta tuženika.
7. Po okončanju disciplinskog postupka, sekretar obaveštava relevantno domaće telo tuženika o odluci Disciplinske komisije, sem ukoliko se ne uloži žalba shodno članu 46.
8. Nakon isteka roka za žalbu u skladu sa članom 46, odluka Disciplinske komisije se smatra pravosnažnom.

Član 43 Sankcije

1. Nakon što se konstatuje postojanje povrede dužnosti, Disciplinska komisija može da izrekne jednu ili više od sledećih sankcija:
  - a. opomena;
  - b. javni ukor koji se evidentira u personalnom dosijeu branioca/zastupnika ili tužioca koji vodi relevantna služba Specijalizovanih veća ili Specijalizovanog tužilaštva;
  - c. plaćanje kazne do iznosa od 2.000 evra;
  - d. povraćaj braniočevog/zastupnikovog honorara koju on vrši Sekretarijatu ili klijentu, u zavisnosti od slučaja, do iznosa od 15.000 evra, što ne utiče na nadoknadu na osnovu Propisa o pravnoj pomoći u odgovarajućim slučajevima;
  - e. suspenzija prava postupanja branioca/zastupnika pred Specijalizovanim većima na vremenski period ne duži od dve (2) godine pokretanjem postupka iznetog u Odeljku 16 Direktive, i
  - f. trajna zabrana postupanja branioca/zastupnika pred Specijalizovanim većima i, u odgovarajućem slučaju, brisanje iz imenika branilaca/zastupnika pokretanjem postupka iznetog u Odeljku 16 Direktive; i
  - g. prosleđivanje slučaja povrede dužnosti zaposlenog lica sekretaru, koji u skladu s Pravilnikom za zaposlene pokreće adekvatni postupak.
2. Ukoliko su izrečene sankcije protiv tuženika, on snosi administrativne troškove disciplinskog postupka koje odredi sekretar, kao i troškove svog pravnog zastupanja.
3. Ukoliko se optužbe ili disciplinska prijava odbace, podnosilac prijave snosi administrativne troškove disciplinskog postupka te eventualne troškove pravnog zastupanja tuženika.
4. Ukoliko do okončanja postupka dođe na neki drugi način, sve administrativne troškove postupka snose Specijalizovana veća osim troškova u vezi sa pravom na pravno zastupanje.

Član 44 Povlačenje disciplinske prijave

1. Podnosilac prijave može u bilo kom trenutku tokom postupka da je povuče uputivši pismeno obaveštenje izvestiocu. Naknadnu disciplinsku prijavu po istom pitanju isti podnosilac može da podnese isključivo u slučaju da su otkrivene nove činjenice koje mu nisu bile poznate u vreme prvobitne prijave.
2. Ukoliko podnosilac povuče prijavu, disciplinski postupak propisan članom 40 smatra se okončanim izuzev u slučaju da, u roku od jednog (1) meseca od povlačenja:
  - a. izvestilac, po odobrenju sekretara, odluči *proprio motu* da nastavi ili započne postupak propisan članom 40, ili
  - b. disciplinska komisija, po odobrenju sekretara, ili Žalbena disciplinska komisija, po odobrenju sekretara i predsednika, odluči da nastavi disciplinski postupak nakon što sasluša izvestioca i tuženika.

Član 45 Žalbena disciplinska komisija

1. Žalbenu disciplinsku komisiju čini nezavisni tročlani panel. Sekretar bira i imenuje za konkretnu žalbu dva branioca/zastupnika s dokazanom stručnošću iz oblasti profesionalne pravne etike. Jednog sudiju s liste međunarodnih sudija raspoređuje predsednik za potrebe takve žalbe.
2. Raspoređeni sudija postupa u svojstvu predsednika Žalbene disciplinske komisije.
3. Član 41(2)-(3) primenjuje se *mutatis mutandis* na Žalbenu disciplinsku komisiju.

Član 46 Postupak pred Žalbenom disciplinskom komisijom

1. Žalba se može uložiti pred Žalbenom disciplinskom komisijom samo na osnovu očigledne činjenične greške ili greške u primeni prava.
2. U roku od jednog (1) meseca od prijema obaveštenja o odluci Disciplinske komisije, žalbu može da podnese:
  - a. tuženik, u slučaju da je Disciplinska komisija odlučila da je dokazana jedna ili više optužbi o povredi dužnosti, ili
  - b. izvestilac.
3. U roku od dva (2) radna dana od prijema žalbe, Žalbena disciplinska komisija je upućuje izvestiocu, tuženiku ili podnosiocu prijave, u zavisnosti od slučaja, koji potom imaju dvadeset i jedan (21) dan da upute odgovor.
4. Žalbena disciplinska komisija može da odbaci žalbu zbog nedostatka nadležnosti, ukoliko nije valjana zasnovana ili je podneta po isteku roka.
5. Član 38 i član 43 se primenjuju *mutatis mutandis* na postupak pred Žalbenom disciplinskom komisijom.
6. Prilikom preispitivanja odluke, Žalbena disciplinska komisija ne prima niti razmatra dokaze koji nisu bili izvedeni pred Disciplinskom komisijom, osim ukoliko nisu bili dostupni u vreme postupka pred Disciplinskom komisijom i ako ih uprkos dužnoj revnosti nije bilo moguće otkriti. U slučaju da se izvode dokazi i/ili se održava pretres, relevantne odredbe ovog Odeljka primenjuju se *mutatis mutandis*.
7. Žalbena disciplinska komisija može da potvrdi, preinači ili poništi odluku ili sankciju u žalbenom postupku. Ukoliko je žalbu na odluku ili sankciju uložio samo tuženik, ona se ne može izmeniti na njegovu štetu. Odluka Žalbene disciplinske komisije mora biti obrazložena i može sadržati izdvojena ili suprotna mišljenja.

8. Žalbena disciplinska komisija podnosiocu disciplinske prijave, tuženiku i izvestiocu upućuje pismeno obaveštenje o svojoj odluci, koja se obelodanjuje u meri u kojoj je to moguće bez otkrivanja identiteta žalioaca.
9. Po okončanju žalbenog disciplinskog postupka, sekretar obaveštava relevantno domaće telo tuženika o odluci Žalbene disciplinske komisije.

Član 47 Pravosnažnost odluke

Odluka Žalbene disciplinske komisije je pravosnažna.

Odeljak 3 Završne odredbe

Član 48 Odnos sa ostalim disciplinskim režimima

1. Ovo Poglavlje ne dovodi u pitanje disciplinsku nadležnost koju druga tela mogu imati u odnosu na branioca/zastupnika.
2. U slučaju da izvestilac pokrene disciplinski postupak protiv branioca/zastupnika u skladu sa članom 40(1)(c), on bez odlaganja o tome obaveštava domaće telo branioca/zastupnika i ulaže zahtev da dotično telo izvestioca obavesti u roku od jednog (1) meseca o tome ima li nameru da pokrene disciplinski postupak. Ukoliko domaće telo namerava ili je već pokrenulo sopstveni disciplinski postupak u vezi sa istim radnjama i ponašanjem izloženim u disciplinskoj prijavi, postupak pred izvestiocem kao i rok zastarelosti predviđen članom 33(2) se prekidaju do pravosnažne odluke domaćeg tela, sem ukoliko:
  - a. domaće telo u razumnom roku ne odgovori na dopise i konsultacije izvestioca,
  - b. domaće telo po svemu sudeći nije sposobno ili nije voljno da zaključi disciplinski postupak.
3. Čim primi pravosnažnu odluku domaćeg tela, izvestilac obaveštava Disciplinsku komisiju koja postupak proglašava okončanim, izuzev u slučaju da usvojenom odlukom nije adekvatno razmotrena disciplinska prijava o povredi dužnosti shodno ovom Kodeksu, u kom slučaju komisija može da naloži izvestiocu da nastavi istragu i eventualni disciplinski postupak u skladu sa ovim Kodeksom.
4. Na osnovu ovog Kodeksa se za iste radnje i/ili propust(e) protiv branioca/zastupnika ne može više od jednom voditi disciplinski postupak niti izreći sankcije.

Član 49 Dokumentacija o postupku

1. Ukoliko nije drugačije predviđeno, svi podnesci, odluke i nalozi u vezi sa ovim disciplinskim postupcima podnose se kao poverljivi na jednom od službenih jezika Specijalizovanih veća.
2. Sekretarijat vodi svu evidenciju i zapisnike za potrebe ovih disciplinskih postupaka. Oni su poverljivi i predstavljaju sastavni deo arhiva Sekretarijata.

U Hagu, Holandija
xx. februar 2019.
/potpis na originalu/

---

dr Fidelma Donlon
sekretar